

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

KURJER LITIEWSKI

WYDAWNICTWA ROK IX.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt 5-to Jerski № 28.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p.p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 2—3 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petirowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-aj stronie za wiersz petirowy lub jego miejsce 40 kop. Ogłoszenia na 1 str. o pożytek państwa, za wiersz petirowy lub jego miejsce 1 rb. Reklamy za wiersz petirowy lub jego miejsce 60 kop. Nekrologi za wiersz petirowy lub jego miejsce na 1 str. 50 k., po tekście 30 k. Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb. Ogłoszenia z wyjątkiem za wiersz petirowy lub jego miejsce 20 kop. Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najniższe 40 kop. Ogłoszenia w niedzielnych numerach o 25 proc. drożej. Dołączenie prospektów do „Kurjera” 1 rb. od tysiąca oprócz opl. poczt.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznia.	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Numer pojedynczy 5 kop.

Zmiana adresu 20 kop. — Za odroczenie do domu 10 kop. miesięcznie.

Listów niefrankowych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.

Rękopiśm — nie sastrzeżonych do swotu — nie przechowuje.

Przypominamy Sz. Prenumeratorom, że czas odnowić przedpłatę na kwartał II-gi r. b.

KONIAK SZUSTOWA

Sarga Dostać można wszędzie

KALODONT

NIEZBĘDNY

KREM I ELIKSIR DO ZĘBÓW,

zbadany przez urzędy lekarskie.

(Wiedzi 3 czerwca 1887 r. 1. Parę 3 kwietnia 1910 roku).

Przy użyciu zęby pozostają czyste, białe i zdrowe.

POLSKI TEATR MIEJSKI w Wilnie

Dziś, w sobotę:

„GRIGRI” operetka w 3 akt.

Pawła Linke.

Anons: Jutro o 2 p. „Cnotliwa Zuzanna”, o 6 wiecz. „Gri-gri”.

KINEMATOGRAF Dziś „QUO VADIS”. WSPANIAŁY OBRAZ.

BRONISŁAWA

Początek seansów: 1-go o godz. 4-aj, 2-go—6 m. 15, 3-go—8 m. 30 i 4-go o 10 m. 30. — Ceny miejsc: 10a 3 rb. k. 40, fotela po 85 kop., 1 m.—65 k., 11 m.—50 k., 111 m. 40 k., balkon 30 k.

Uwaga: 1) Na 1-szy seans dla dostępu szerszej publiczności — ceny zwyczajne. 2) Wejście do sali tylko na początek seansu, podług oznacz. czasu. 3) Karty wolnego wstępu nie waż.

Teatr Familijny

R. Sztremera,

ul. Wielka 74.

czas w kinematografach nie było tak wspaniałego obrazu. Znany milijarder amerykański Wan-der-Bild zorganizował na swój koszt wycieczkę do amerykańskiej puszczy na czele ze znanym myśliwym pułkownikiem Dżonem-Buffalo, który z pomocą tylko jednego sznura lasa, łowił żywym straszne zwierzęta puszczy: tygrysy, pantery, lwy, nosorożce i in., z zupełnym spokojem. Seans trwa 2 godz. Bilety sprzedawane są wcześniej.

Teatr Varietė

Ogród Szwajcarski.

Dyrekcja Towarzystwa. Telefon 15-07.

DZIS

NADZWYCZAJNY PROGRAM,

składający się z 40 pierwszorzędných numerów.

Gościnne występy ulubienicy Publiczności **K. Masłowej,** Chanter, Ines Fleury, Frawdziej i w. in.

Początek punktualnie o godz. 11 wiecz.

Restauracja przyjmuje zamówienia na obiady i kolacje.

HOTEL PALAC

Telef. 11-50.

Codziennie nasze

Artystyczne

Wieczory

z udziałem pierwszorzędných artystów.

L. Jumiłowa, Insi Obrlen, Zabłocka, Dubrowska, La-bunska, Martens, Teriecka, Górska, Boris Goltz, Ulin-ba przez public. Trio koncertowe pod kierown. Borstakijana.

Dzień satyryczny autora-hu-morysty ulubienicy public.

Jura-Jurawskiego.

Restauracja otwarta od godz. 1-aj po poł. do 4 rano.

Sala Koncertowa Ogrodu Botanicznego dyr. I. SZUMANA. Telefon 301

TEATR FAMILIJNY VARIETE.

Dzisiaj

Grand Concert Varié. — Mnóstwo nowości!

25 JUNE PROGRAMU 25 JUNE.

Początek o godz. 11 wiecz.

Zarząd pierwszego rosyjskiego wzajemnego ubezpieczenia zwierząt od pomoru.

zaprasza pp. asekurujących na ogólne zgromadzenie gubernjalne, mające się odbyć 11 kwietnia 1913 r. o godz. 8 wiecz. w sali hotelu „Grand Hotel” ul. Ostrobramska 10.

Główny Agent **M. L. Niewiażski.**

Bad Nauheim. Pensjonat polski, leraż Anglijscher. Ref. 75 pokoi, centr. ogrz., winda, elektr. oświetl., blisko lasienek. Właśc.: A. Chras-20186

Zdrojo-wisko **BIRSZTANY,** alias wapińowe. Zdroje. Mocno radjo czynna. 21260

Informacje: Wilno, Dr. Sycianko, Chersod-20186

DOM HANDLOWY

L. E. METZLIK

Centralny Kantor Ogłoszeń

(założony w 1878 r.)

St.-Petersburg, Moskwa, Warszawa, Wilno,

ulica Wielka № 33, telef. № 886.

Przyjmuje ogłoszenia i prenumeratę na wszystkie pisma miejscowe i zamiejscowe po cenach redakcyjnych.

BIURO MELJORACJI ROLNYCH

„KULTURA” I „NIEMEN”

(SPÓŁKA)

Inżynierowie: **I. IWANOWICZ, Fr. ROUBA i S-ka**

Wilno, ul. Wileńska 31 (drugi dom od prosp. S-to Jerskiego), Telefon 12-46.

Osuszanie pól i łąk. — Nawadnianie. — Kultura torfowisk. — Drenowanie. — Regulacja rzek. — Stawy rybne. — Wykonanie robót z gwarancją.

TLENOL

DO ZĘBÓW

KREM — PROSZEK — ELIKSIR

Sytuacja międzynarodowa.

Austro-Węgry i Rosja.

Większość dzienników wiedeńskich poprzestaje na sprawozdaniu czysto-rzeczowym z ostatnich demonstracji antyaustrjackich w Rosji. Wstrzymuje się ona od komentarzy. Co więcej nawet „Neues Wiener Tagblatt” pomieszcza depesze z Petersburga, że w przyszłości takich demonstracji państwowych i antyaustrjackich nie będzie, ponieważ wywoływały one niezadowolenie sfer decydujących i oficjalnych. Bezpośrednio i formalnie demonstracje były wymierzone przeciwko Austrii. W gruncie rzeczy jednak demonstracje były wymierzone przeciwko państwu rosyjskiemu. Władza nie może pozwolić w dalszym ciągu na takie demonstracje.

Jedynym wyjątkiem w prasie wiedeńskiej jest dziennik „Reichspost”. Ow ten dziennik odplaca się prasie rosyjskiej pięknym za nadobne i ogłasza artykuły, wymierzone przeciwko Rosji. Dziennik stwierdza, że ataki państwowych na gabinet pana Kokowcewa są niesłychanie silne. Wynik ich będzie miał wpływ zasadniczy na tok wypadków europejskich. Wielkiemu szeregowi atoli dla gabinetu jest okoliczność, że Duma nie posiada solidarnie zorganizowanej większości. Skutkiem tego ów nacisk na rząd nie przejawia się tak silnie, jakby mógł się przejawiać. Rząd nie ma ochoty i skłonności do zajmowania się wielkimi sprawami. Tak samo i Duma zajmuje się drobiazgami i po załatwieniu budżetu sobie pójdzie do domu. Rząd wprawdzie twierdzi, że położenie finansowe Rosji jest bardzo dobre. W gruncie rzeczy jednak panuje pod względem gospodarczym i pod względem państwowo-finansem wielki zastój. Na tle tych stosunków wewnętrzno-politycznych rozgrywa się agitacja państwowa. Korpus oficerski jest bardzo niezadowolony i życzy sobie wojny. Tak samo wojny życzą sobie partie rewolucyjne, ponieważ są przekonane, że wojna będzie wodą na ich młyn. Tak samo i szwiniści państwowi życzą sobie wojny. Pierwszym następstwem wojny byłoby popuszczenie stosunków z Anglią, co z kolei doprowadziłoby do powiększenia korpusów rządu rosyjskiego w Azji wschodniej. Minister spraw zagranicznych Sazonow jest człowiekiem bardzo mądrym i doskonale zdaje sobie sprawę z potrzeb, oraz interesów rosyjskich. Dlatego przykłada on wszystkie starań do utrzymania możliwie jak najlepszych stosunków z Anglią. Przedewszystkiem nie chce z Anglią zrywać dlatego, by się nie mogło porozumieć z Anglią trój-przymierze. Powtórę spodziewa się, że dobre stosunki z Anglią wpłyną korzystnie na położenie wewnętrzne Rosji. Pan Sazonow wstrzymuje się więc od poruszenia kwestji ormiańskiej i od poruszenia kwestji Dardanelów, a nawet nie chce popie-

rać Bułgarii przeciwko Rumunii, ponieważ wie, że Rumunia cieszy się także poparciem Anglii. Z uwagi na Anglię pan Sazonow oświadczył się przeciwko królówi czarnogórskiemu i za oddaniem miasta Skutari państwu albańskiemu. Obok pana Sazonowa przeciw istnieniu potęgę wpływy uboczne, które popierają Czarnogórze i popierają Serbię. Być może, iż te wpływy uboczne zwyciężą, ale narazie pan Sazonow ma więcej wpływu, niż prądy państwowe.

O Skutari.

Niektóre gazety zagraniczne podawały pogłoskę, że istnieje projekt zapłacenia Czarnogórze około 20 mil. wzmian na szczytowanie się Skutari. Pogłoskę tej odrzuca zaprzeczają pisma wiedeńskie. Między innymi „Wiener Allg. Ztg.” ze źródła urzędowego zakomunikowała, że żadne mocarstwo nie robiło podobnej propozycji. Natomiast inne pisma zaznaczały, że możliwe jest udzielenie Czarnogórze pewnego odszkodowania terytorjalnego ze szkód Albani, przyczem „Reichspost” wbrew temu dodawała, iż kompensata taka może być dana wyłącznie na rachunek Serbji, w żadnym zaś razie nowego państwa albańskiego.

Potwierdza możliwość załatwienia sporu z Czarnogórem za pomocą odszkodowania terytorjalnego również i Ag. Reuters, najpewniej w ostatnich czasach informowana o projektach politycznych. Donosi ona mianowicie, że kółka dyplomatyczne obecnie usposobione są optymistycznie, zarówno co do kwestji Czarnogórze, jak i bliższego zawarcia pokoju na Bałkanach. W Londynie w czwartek wieczorem dowiedziano się, że Włochy i Rosja zamierzają poczynić kroki w Cetyni i zaproponować rządowi czarnogórskiemu odszkodowanie za wyrzucenie się Skutari. Na czym polegać ma ta propozycja dotychczas nie wiadomo. Grunt do tego wystąpienia przygotowywany już był od dni kilku. Potwierdzenie tych projektów znajdujemy również w ogłoszonym przez nas wczoraj komunikacie rządu rosyjskiego. Obok ostrej nagany, wyrażonej w nim pod adresem króla czarnogórskiego, jest tam też i obietnica, że mocarstwa nie zaniedbają wynagrodzić Czarnogórze za posłuszeństwo.

Jakkolwiek decyzja mocarstw co do granic Czarnogórze nie spotkała się z zadowoleniem w Cetyni, jednak w Londynie panuje przekonanie, że załatwienie sprawy będzie łatwiejsze, niż się wkrótce załagodzi.

Jednocześnie i Serbja miarkuje swe zapęły. Przedewszystkiem wstrzymała wysyłanie wojsk z Salonik pod Skutari. Przekonano się, iż wobec blokady wybrzeża byłoby to niepodobiestwem. W Białogrodzie nadto obiega pogłoska, że do wódce wojsk serbskich pod Skutari polecono przerwać operację.

Albanja.

Gazeta czeška „Union” donosi, że austriackie ministerjum wojny poleciło oficerom, znającym język albański lub też pragnącym się go nauczyć, by się stawili w ministerjum. Gdyby wiadomość ta była prawdziwa, świadczyłoby to, że Austria już zaczyna się przygotowywać do organizacji swych wpływów w Albanji.

Drugie pismo czeške „Narodni Listy” informują, że wysokie kółka austriackie zapewniły Izmailowi Kemalowi, tak zw. naczelnikowi rękomego rządu tymczasowego albańskiego, przyjazd do Valony dla utworzenia owego tymczasowego rządu.

Wiadomości różne.

Z Suez donoszą, że transportowice niemieckie wyruszyły stamtąd na morze Czerwone z amunicją i żywnością dla „Hamidjeh”.

Konsul angielski w Adrianopolu telegrafował do lorda Kitchenera, prosząc o pomoc dla muzułmanów adrianopolskich, będących w strasnej niedzy.

W Białogrodzie w izbie handlowej rozpoczęły się narady kupców i przemysłowców w sprawie nieprzyjaznych stosunków pomiędzy Austrią a Serbią i Czarnogórem. Ze strony tych dwóch ostatnich przewidywany jest bojkot towarów austriackich.

Do skuszczenia serbskiej wnie-siony został projekt budowy kolei: Nisz — Skopje, a następnie Kragujewac — Krelawo — Raczka i Kru-szewac — Jankowa — Klisura do połączenia z linią Nisz — Merdar. Prócz tego, na mocy projektu, rząd otrzymuje upoważnienie do przeprowadzenia studjów kolei Raczka — Mitrowica, Raczka — Uwac — granica bośniacka, Merdar — Prisztina.

O nazwę „Litwy”.

(Dokończenie).

Powyższe względy: przeszłość historyczna, wpływ strefy geograficznej, nienniej, jak wpływ sąsiedów, musiały też wytworzyć na Litwie osobny odcień, lub gałąź osobną kultury polskiej. Przedstawicielami tej kultury są tacy mocarze ducha, jak Mickiewicz, który największe arcydzieło naszej literatury zaczyna od znamiennej wyznania: „Litwo, ojczyzno moja...”

Nikt niezaprzeczy, że to są względy pierwszorzędnej wagi, które przemawiają za utrzymaniem nazwy „litwin”, z drugiej strony atoli również nie sposób zamykać oczu na wpływ fatalny, który wywierają na szersze, mniej uświadomione warstwy naszego polskiego społeczeństwa litwini etnograficzni. Potrzeba odgraniczenia się, czy rozgraniczenia nazw jest konieczna, w celu uniknięcia dalszych zawiłań. Stąd wniosek logiczny zdaje się wypływać dwójaki: albo my polacy wyrzecz się musimy przysługującej nam od niepamiętnych czasów nazwy

„litwinów” (w sensie geograficznym i historycznym), albo też litwini (etnograficzni) winni ustąpić i wyrzec się swej nazwy. Jak jedno, tak drugie zdaje się nieziszczalnem: jak droga dla nas jest nazwa Litwy — wykazaliśmy wyżej; co się tyczy litwinów etnograficznych, to ci, jakkolwiek stanowią mniejszość, bo zaledwo 10 proc. ludności zamieszkującej terytorjum Litwy historycznej, nazwy swej niewyrzekną się, bo po pierwsze jest ona dla nich dogodna, jako bardzo skuteczny oręż przy ich polityce zaborczej, powtóre, można kogoś pozbawić mienia, czci, życia nawet, czy jest jednak sposób wydarcia mu takiej własności, jaką jest nazwisko jego? Zaś szczepliwo litewskiemu nazwa „litwinów” niezaprzeczenie zdaje się należeć.

Zanim jednak zrzeczymy się z myśli naszej, porównajmy analogiczne wypadki w dziejach innych krajów i ludów:

Kiedy Kolumb odkrył Amerykę był on święcie przekonany (i podobno do śmierci w tem przekonaniu pozostał), że odkrył drogę morską do Indji, że łąd, przez niego odkryty, to właśnie Indie, przeto też czerwono-skórych mieszkańców Ameryki nazwał indjanami. Błąd ten został wyjaśniony w czasie, kiedy nazwa „Indjan” w zastosowaniu do pierwotnych mieszkańców Ameryki tak się rozpowszechniła i ustaliła, że zmienić jej nie było możliwości. Dla odróżnienia jednak czerwono-skórych indjan od właściwych mieszkańców Indji, tych ostatnich począto nazywać „Indusami”, czyli „Hindu”.

Wyżej zaznaczyliśmy, że Francja zawdzięcza nazwę swą niemieckiemu szczepliwo Franków, który czasu wędrówki ludów tedy przeszedł, później zaś wrócił i osiedlił się w południowych Niemczech. I tu, dla odróżnienia nazywamy jednych „francuzami”, drugich zaś „frankonami”. Nareszcie Prusy: obywateli królestwa tego nazywamy „prusakami”, zaś pierwotny szczepliwo litewski, od którego ci wywodzą swą nazwę, „prusami”. Sami zaś oni w języku niemieckim nazywają siebie „preussen”, gdy zaś mowa o pierwotnych, litewskich Prusach, określają ich jako „die alten Pruzzen”; nazwa to ogólnie używana we wszystkich podręcznikach historii.

Jeden jeszcze przykład doskonały daje nam Finlandja: „Finlandczykami” nazywamy wszystkich obywateli W. Księstwa, zarówno narodowości szwedzkiej, jako też fińskiej. Pod nazwą „finnow” rozumiemy zaś szczepliwo etnograficzny, którego część zamieszkuje Finlandję, część zaś zajmuje ogromne przestrzenie poza granicami W. Ks. na północy Rosji europejskiej, oraz w Azji.

W ten sposób krzywdą nikomu się nie dzieje, zaś różnica zostaje delikatnie zaznaczona.

Zebymy podobną nazwę znaleźli mogli dla litwinów! Trzy są warunki, którym odpowiadać musi taka nazwa, jeżeli ma się rozpowszechnić i jeżeli sami litwini do-browolnie przyjąć ją mają:

Po pierwsze nie powinna być skomplikowana. Określenie „litwin etnograficzny”, często obecnie w literaturze naszej używane, jakkolwiek nie pozostawia co do znaczenia swego najmniejszej wątpliwości, przecie rozpowszechnić się nigdy nie może, gdyż jest zbyt długie, złożone.

Powtóre, nazwa nie powinna być obrażającą, nie zawierać ani cienia pogardy, lekceważenia lub nienawiści. Dlatego uważam za całkiem niedopuszczalną i niewłaściwą taką formę, jak np. „litwomani”. Taką nazwą wolno określić niektórych fanatyków idei litewskiej, poza nimi jednak jest szeroki ogół litwinów (etnograficznych), którzy niezaprzecznie mają prawo rozwijać się i uświadamiać pod względem narodowościowym, wytwarzać kulturę

AKCJA GRECKA.

Ateny. Ministerium marynarki we środę ogłosiło, że kontrtorpedowiec „Kerawnos” ostrzeliwał stację telefoniczną w Ajwaki i zburzył koszarę w Ajfarnaku.

TELEGRAMY

„Kurjera Litewskiego.”

Z dnia 29 marca (11 kwietnia).

(Telegramy specjalne „Kurjera Lit.”).

O INSTYTUT W PUŁAWACH.

Petersburg. Okazuje się, że uchwała komisji budżetowej, wyrażająca życzenie, aby instytut rolniczy w Puławach był przeniesiony do Rosji centralnej, zapada większość tylko jednego głosu samego przewodniczącego. W każdym razie przypuszczano, że wcześniej czy później życzenie to będzie uwzględnione przez rząd.

KADECKI PROJEKT PRASOWY.

Petersburg. Frakcja kadetów wniosła do komisji prawnej swój projekt nowej ustawy prasowej. Projekt ten przewidywał odpowiedzialność wyłącznie sądową: „postanowienie obowiązujących” dla prasy wydawać nie wolno; cenzura zniesiona raz na zawsze; streszczone sprawozdania z Dumi i Rady państwa nie mogą być powodem do odpowiedzialności sądowej; wydawnictwa periodyczne nie mogą ulegać zawieszaniu; drukarnie podlegają jedynie przepisom, obowiązującym przedsiębiorstwa przemysłowe; sprawy sądowe przeciw prasie mogą być wszczęte najpóźniej w ciągu 6 miesięcy po danym wykroczeniu.

Projekt ten, z pewnymi zmianami, może przejść na przeście w Dumie. Natomiast Rada państwa niewątpliwie go nie uchwali.

GALICYJSKA REFORMA WYBORCZA.

Lwów. Komisja sejmowej reformy wyborczej przyznała prawo czynne wyboru kobietom, należącym do kurii wielkiej i średniej własności cenzusowej i miejskiej. Uprawnione do głosowania majątki będą mogły w razie choroby, być zastąpione przy głosowaniu przez mężów.

Lwów. Komisja reformy wyborczej niechwała ustawę krajową w myśl zasad kompromisowych. Główni i Starzyński zgłosili veto w imieniu mniejszości. Po południu rozpoczęto obrady nad projektem reformy wyborczej, zawierającym 60 paragrafów.

SZKOŁNICTWO PRUSKIE.

Berlin. Na dzisiejszym posiedzeniu sejmiku pruskiego, podczas dyskusji nad etatem szkół pruskich, poseł Trappenzahn wygłosił duże przemówienie. Mówca zaznaczył na wstę-

pie, że zabiera głos tylko dla tego, aby zapoznać opinię publiczną ze stosunkami skandalicznymi, panującymi w szkole pruskiej na kresach wschodnich. Szkoła pruska, to narządzie, podtrzymujące tylko sztucznie umysł dziecka. Nie kieruje się żadnymi wymaganiami pedagogicznymi. W szkole pruskiej język polski jest szkodliwym. Rząd głosi wprawdzie zasadę, że mowa ojczysta najlepiej rozwija zdolności dziecka, lecz z drugiej strony oświadcza, że szkoła dwujęzyczna na kresach przeciąża jego umysł. Tymczasem wszystkie narządy europejskie uczą dzieci w języku ojczystym — nawet Turcja. Szkoła pruska na kresach wschodnich nie jest instytucją wychowawczą, ponieważ uprawiany w niej jest system szpiegowstwa politycznego, szpiegami są zaś nauczyciele. Rząd dąży się, że polacy nie chcą obierać zawodu nauczycielskiego; nie dajmy, bo musimy się stać zdradziecami narodu polskiego, albo ciemiężcami. Rząd nie ze względu technicznych nie pozwala na używanie w szkołach języka polskiego, lecz z innych powodów, a dowodem fakt, że nawet zakazuje nauki prywatnej języka polskiego. Nadużycia w szkołach pruskich na kresach wschodnich są o wiele straszniejsze, niżeli nadużycia oficerów względem żołnierzy, gdyż tutaj dopuszczają się nadużyć ludzie wykształceni. W końcu przemówienia swego mówca wzywa rodziców polaków do nienazwania dzieci języka ojczystego.

(Telegramy Ag. Pet.)

WYDOBYCIE STATKU.

Lipawa. Wydobyto zatonięty statek „General Hurko”.

ZIEMIENIA W NAS.

Petersburg. Komisja rady do spraw gospodarki miejscowej wybrała dla rozważenia zmiany ustawy instytucji ziemskich w sześciu guberniach, wprowadzonych na mocy ukazu z dn. 14 (27) marca 1911 r. oświadczyła się za zachowaniem w nich kurii narodowościowych, za zrównaniem cenzusu z cenzusem w 34 guberniach ziemskich i za fiksacją radnych pełnocenzusowych w składzie zgromadzeń ziemskich.

SPRAWA INTENDENTÓW WARSZAWSKICH.

Petersburg. Główny sąd wojskowy, na skutek skarg kasacyjnych, skasował wyrok warsz. sądu okręgowego w sprawie urzędników warsz. komisji odbiorczej, pułk. Anikowa i technika Adamowicza, skazanych — pierwszego na tysiąc rb. kary, drugiego na usunięcie ze służby i karę 20 tys. rb. Sprawa będzie ponownie sądzona.

POMOC ŻYWNOSCIOWA.

Petersburg. Narada międzywydziałowa, rozpatrująca ustawę żywnościową, uznała, że pożyczki udzielane być mogą jedynie ludności kredytowo od-

powiedzialnej. Pozostałej ludności należy okazać pomoc w postaci robót publicznych. Niezdolni do pracy korzystają z zapomóg dobroczynnych. Pożyczki na zasiew udzielane być mogą całej ludności robotniczej bez względu na jej zdolność kredytową.

REPRESJE PRASOWE.

Petersburg. Redaktor „Dnia” skazany na 500 rb. grzywny za artykuł „Petersburg d. 28 marca”. Skonfiskowano Nr. 13 „Satirikona” za art. „Sardynka”. Pociągnięto do odpowiedzialności sądowej redaktora „Grozny” za art. „Petersburg 27 marca”.

OGRAZNIENIE CHŁIŹNYCH.

Petersburg. Odbyło się drugie posiedzenie rady międzywydziałowej w sprawach Dalekiego Wschodu pod przewodnictwem gen.-gubernatora Nadamurskiego, Gondatti. Uznano za pożądane, w celu ograniczenia pracy żółtych, aby na statkach dorzeczca Amurskiego dopuszczać do składu załóg nie więcej nad 25 proc. chłizyżków.

CHOLERA.

Petersburg. Konstancyntopol uznano za dotknięty cholera.

MIANOWANIE.

Petersburg. Urzędnik do specjalnych zleceń przy fińskim general - gubernatorze, Smolinow, mianowany został kuratorem odeskiego okręgu naukowego.

ZGON CHRULEWA.

Moskwa. Zmarł naczelnik głównego zarządu więzień, Chrulow. Zwłoki będą jutro przewiezione do Petersburga.

ZAKAZ MANIFESTACJI.

Moskwa. Naczelnik miasta zakazał wszelkich zgromadzeń ulicznych i manifestacji.

RADIOTELEGRAF.

Ryga. Stacja meteorologiczna szkoły żegluga przy radiotelegraf w celu bezpośredniego komunikowania się z wieżą Eiffa w Paryżu.

REFORMA WYBORCZA W GALICJI.

Lwów. Komisja reformy wyborczej przyjęła bez zmian początkowy projekt reformy.

ZDROWIE OJCA ŚW.

Rzym. Stan zdrowia Ojca Św. jest zupełnie zadowalający. Gorączka minęła. Lekarzy oczekują, że Pater chory był na influenę. Za dwa, trzy dni zupełnie powróci do zdrowia.

ZAPRZECZENIE.

Londyn. Fabryka dział Wickersa, zaprzecza wiadomości dzienników o nabyciu w Caryynie 600 dzies. gruntu pod budowę fabryki dział.

MONOPOL NAFTOWY I ZAPALOKO-WY W TURCJI.

Konstancyntopol. Przedstawiciele północno - amerykańskiego syndykatu pertraktują z rządem otomańskim o uzyskanie koncesji na monopol naftowy i zapalokowy. Przedstawiciele rosyjskiego eksportu naftowego poczynili starania u posła rosyjskiego, skierowanego przeciw projektowi monopolowi. Syndykat amerykański otrzymuje wy-

łączny przywilej posiadania rezerwuaru naftowego.

Na szerokim świecie.

Ś. p. ks. Józef Knapen. Zmarł w Danii, na wyspie Laaland, ks. Józef Knapen, rodem holender, który się zajmował gorliwie naszym wychodźstwem zarobkowym w Danii, dbał o dobro jego doczesne i duchowe, zapakował potrzeby religijne w języku polskim i chronił przed wyzyskiem niesumiennej agentów czy pracodawców. Wysłany na misję do Danii, zetknął się tam z polakami, przylgnął do nich sercem, a dla nauczania się języka udał się w Poznańskie, przyjęty gościnie w domu p. Zofii Brezowej, później zaś często odwiedzał zimową porą parafję wychodźców dla naradzenia się nad ich potrzebami. Bronił ich też często na sądach duńskich i założył dla nich kase oszczędności. Zmarł na szkarlatynę, zaraziwszy się od jednego z umierających polaków przy pełnieniu obowiązków duszpasterskich. Wychodźstwo nasze w Danii ponosi ciężką stratę przez śmierć gorliwego i zamego kapłana.

Najmniejsza republika na świecie. W Europie powstało nowe państwo, republika mniejsza od Andory, od San Marino lub od księstwa Monaco. Powstanie jej nie dało jeszcze powodów do zawiłki międzynarodowych. Gdy Włochy swego czasu zajęły wyspy Spardę, ucały i pobliskie małe wyspyki zamieszkałe przeważnie przez ludność grecką — chęć do zerwania jarzma tureckiego.

Pomiedzy niemi też mała wyspka Nicaria.

Ludność uzbrowiła się i przypuściła szturm do cytadeli tureckiej. Załoga turecka — złożona ogółem z 12 ludzi — poddała się bez stawiania oporu i razem z gubernatorem twierdzy została zesłana do Malej Azji.

Mieszkańcy obrali rząd prowizoryczny i ogłosili w Nicarii republikę. Każde państwo, które chce, aby je poważano, musi też mieć armię i flotę. W istocie też utworzono „armię”, t. zw. gwardję narodową, która składa się z 47 ludzi. Nabyli też gdzieś jakiś stary okręt, który codziennie krąży dookoła wyspy, aby jej bronił przed napadem nieprzyjaciół.

Wybrano w końcu i prezydenta i wydano znaczki pocztowe, noszące podobiznę głowy państwa.

O POMOC.

Nieszczęśliwa starszka W. E. z inteligentnej rodziny, schorowana, niezdolna do żadnej pracy, wskutek okropnych kolei losu, pozostała bez sposobu do życia, bлага Litewskiego serca o pomoc w ostatecznej niedoli.

OFIARY

złożone w Administracji „Kurjera Litewskiego”.

Ku uczczeniu ś. p. M. Ostachiewicza na naukę jez. polskiego: Aleksandrowstwo Luboiński 2 rb., Anna Klasowa 1 rb.
M. Naruszewiczowa: na „Powsie i Prace” 1 rb. 50 kop., na dom Serey Jezusa 1 rb. 50 kop., dla chorej bony M. C. 1 rb.
Na naukę jez. polskiego: z Żołudka 5 rb.

GIEŁDA.

Handl. Ag. Pet.
Petersburg, 29 III 1918 r.

Dla lokacyjnych spokojne i stałe, dla dywidendowych mocne, dla premijów stałe.

Londyn 3 mies. — czeki	94.050
Berlin 3 mies. — czeki	46.38
Praga 3 mies. — czeki	37.62
4% Renta państwowa	93.
5% Pożyczka wewn. 1905 r. l. em. kup.	104.7/8
5% — — — — — II	104.7/8
5% — — — — — 1908 r.	105.
4 1/2% — — — — — ros. państw. 1903 r.	100.1/4
5 1/2% — — — — — 1906 r.	103.7/8
4 1/2% — — — — — 1909 r.	99 1/4
4 1/2% Listy zastawne b. eslach	89 1/2
5% — — — — — 1904 r.	90 1/4
5% premijówka I em. 1864 r.	452.1/2
5 1/2% — — — — — II	352.1/2
5 1/2% — — — — — III (szlachetka)	333.
3 1/2% listy zast. b. szlachetki kup. 84.	—
4 1/2% oblg. miast. Taw. kred. Petersburgskiego 88 1/2.	—
Kijowskiego — Moskiewskiego —	—
Akcje banków ziemskich: Bessarabsko-Tauryskiego — Wileńskiego 553, Dońskiego — Kijowskiego — Moskiewskiego 700, Poltawskiego 575, Tulejskiego — Charkowskiego 423.	—
Akcje różnych przedsiębiorstw: Tow. Bakunskiego 682, br. Nobel (działy) 16300 br. Nobel (akcje) 804, zakł. Malocwskich 308 —, zakł. Putlowich 163 1/2, Leńskiego Tow. kopalni złota 635 —, ros. Tow. kopalni złota 103 —.	—
5% Listy zast. Tow. Kred. m. Wilna.	83.

CENY ZBOŻA.

WILNO, d. 29 marca.

Zakłady przemysłowe, składy towarowe i podjazdówka hr. A. Tysskiewicza.

Zyto miedziowe furmankowe	80-83
Zyto miedziowe wagonowe	85-87
Zyto rosyjskie	90-95
Owies miedziowy	80-85
Owies rosyjski	98-103
Jęczmień miedziowy	100-105
Jęczmień rosyjski	103-108
Otręby żytnie	58-60
Otręby pszenne	65
Otręby jęczmieńne	155-160
Pszena żółta	150-155
Pszena biała	120-130
Groch miedziowy	135
Groch rosyjski	160

Gryka	100
Siano	45-50
Słoma	30-32
Mąka żytnia pyłkowa	150-155
Mąka żytnia podsiłkowa	130-135
Mąka żytnia Nr III	95-97
Mąka żytnia razowa	110-112
Mąka żytnia kaszka	180-185

Rynek Stelański.

Kartofle za ośmiennę	100-110
Buraki za ośmiennę	75-80
Śmietana za kwartę	28-30
Jaja za dziesięć	25-27
Twarog za funt	15
Kury za sztukę	150-250

Dostarczono na targ w dn. 26, 27 i 28 marca:

Krow	26
Chiel	385
Owice	5
Swini	107
placono za pud	8.00
Żywo wieprze	7.75
Prosięta za sztukę	2.00-3.50

Doniesienia telegraficzne Ag. Pet.

Berlin, 29 III (w mark. za 1000 kile).

Pszenica na termin bliższy — mocne	210 1/2
— — — — — dalszy	214 1/2
Żyto na termin bliższy	189 1/2
— — — — — dalszy	173 1/2
Owies na termin bliższy	170 —
— — — — — dalszy	174 —
Jęczmień ros. donajski za gotów.	—

Lipawa, 29 III (w kop. za pud).

Pszenica samarska	—
Żyto	92-96
Owies biały szwajcarski	86-87
— czarny	92 1/2
Siemię lniane stepowe 84 1/2 %	—
— konopne gumienne	—
Otręby pszenne	97-97 1/2
Gryka	—

puszka 25 kop.

Formen

przeciwko

Katarowi nosa

Baczność! Istnieją naśladownictwa w bliźniaczo podobnym opakowaniu.

Prawdziwy jest tylko Formen firmy Lingner w Dreźnie.

W KISSINGEN (Hotel Sanner, Kurhaus Str.)

ordynuje podczas sezonu

Dr. J. Modrakowski,

prof. Univ. Lwowskiego, 2059

NIE ZANIEDBUJcie NIGDY PRZEZIEMIENIA I ZAJWYAJCIE NATYCHMIAST

TRISAN D^{ra} HOMMELA

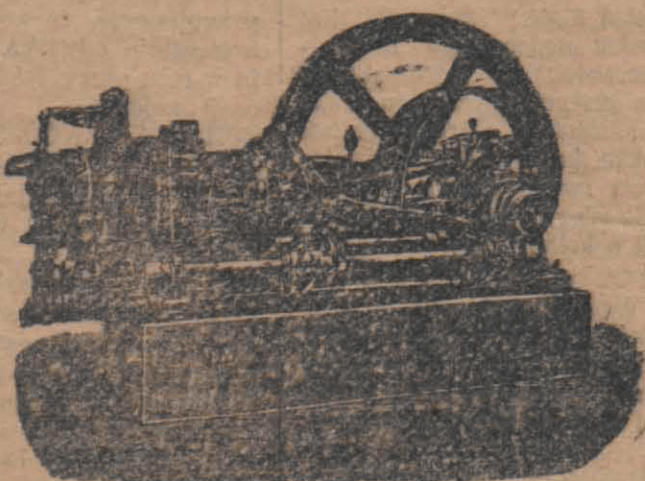
PRZY KASZLU, CHRYPCIE, KATARZE I WOCIE CHOROZACH ORGANÓW ODECHOWYCH I GARDŁANYCH.

PROSIMY ZADAĆ IMIE D^{ra} HOMMELA.

MIEDZYNARODOWE TOWARZYSTWO MASZYN ŻNIWNYCH w AMERYCE

RYGA, ul. Antoniego № 19. Skrz. poczt. № 368.

Składy dla Rosji znajdują się w następujących miastach: Moskwa, Odesie, Charkowie, Rostowie n. D., Armawirze, Samarze, Ekaterynburgu, Omsku, Nowonikolajewsku, Władywostoku.

MOTORY ROPOWE I GAZO-GENERATOROWE

„EKONOM”

o rozmaitej sile.

MOTORY te zaszczycone są ZŁOTEMI MEDALAMI i najlepszymi ODEZWAMI, dzięki temu, że wyróżniają się trwałością, prostą konstrukcją, łatwym i równym ruchem, całkowitą bezpieczeńścią i **ekonomią paliwa** na 85% w porównaniu z maszynami parowymi.

POLECENIA:

na reorganizację przedsiębiorstw fabrycznych, przemysłowych i handlowych na towaryzystwa akcyjne, układanie ustaw, staranie o zatwierdzenie takowych, wyszukiwanie kapitałów, lokowanie kapitałów w solidnych przedsiębiorstwach, informacje i rozmaite inne proszę adresować: Petersburg, 44-ty oddział pocztowy, okazyteli świadectwa № 6669.

W gub. Wileńskiej na brzegu jeziora są do wynajęcia 8 letnisk, osobne domki, 6 w. od st. Anasztasiewskiej P. Z. dr. zel. i miasteczka Jewio. Po informacjach zwracać się piśmiennie pocztą Jewio, B. B. A. Dziustrolo, 18208.

Bracia JABŁKOWSCY

TOWARZYSTWO

AKCYJNE

WARSZAWA,

BRACKA 23.

DOM TOWAROWO KONFEKCYJNY

STACJA KLIMATYCZNA LEŚNA

POHULANKA

Własność hr. Jana Plater-Zyberka

Sezon od 1-go maja do 1-go września. Miejscowość zupełnie zdrowa. Stary bór sosnowy (3000 dzies.) na wys. brzegu Zach. Dźwiny, 7 wiorst od m. Dąwiska. Komunikacja parostatkami i lódką motorową. Kumys, kefir, świeżo zbudowany zakład wodolecznicy (przynajmniej o wysokim ciśnieniu, mineralizacja, kwasowo-wodnista, elektr. błotna, powietrzna kąpiele). Latibad, systemem d-ra Lamana, 3 pensjonaty, od 1 rb. 75 kop. do 3 rb. 50 k. z całkowitem utrzymaniem i opieką lekarską. Pierwsza konsultacja 3 i 5 rb. Dla skrajnych odpoczynku — Pensjonat — Hotel — 90 oddzielnych wili od 3 do 10 pokoi z całkowitem urządzeniem i statkami od 200 do 500 rb. Park, kurhaus, teatr, muzyka, kąpiele rzeczne. Skating-Ring na świetle powiatu. Park i wszystkie drogi oświetlone elektrycznością. Lecznica Okulistyczna przyw. docenta Noiszwaskiego, Konsultanci — Profesorowie Ces. Woj. Akad. Med. Po informacje zwracać się do Administracji Uzdrowiska. Liksna, Wileńskiej gub., Pohulanka, albo w Petersburgu do Głównego lekarza Uzdrowiska, prywatnego docenta Ces. Woj. Akad. S. D. Wiedzyko, Nizhegorodskaja 10b. róg Niszwaskiej (poniedziałek i piątek g. 6-8 wiecz. tel. 478-49).

Biurow Porad Rolnych

W. Karczewski i Spółka

Wilno, Zawalna 8 m. 9.

Układa i wprowadza płodowianę. Daje wskazówki odnośnie do Uprawy roli, Zastosowania nawozów pomocniczych (stusnych) i zielonych, Polepszenia łąk, Hodowli inwentarza itd. itd. Rady udziela się także listownie. Na żądanie wyjeżdżamy na miejsce. 17324

OGŁOSZENIA DROBNE.

Nauka i wychowanie.

Inteligentna osoba z g. wykształceniem, skutecznym zajmująca się z dziećmi, poszukuje lekcji. Oferty adresować D.H. L. i E. Metal 18-k, ul. Wielka 38, dla „i. sz.”

Kupno i sprzedaż.

Starożytność mabonitowe meble (garnitur) są do sprzedania. Wileńska 28-29. 20299

Zaraz do sprzedania 100 miedziowych krow i 30 koni przy st. Dorogonow Lib. Rom. dr. Zwracać się: Mińsk, Zacharszewska d. Ponsa, m. 9. 18813

Interesa handl. i majątk.

Do sprzedania okazują nie na b. dogodnych warunkach w Kijowskiej gub. 5 godz. od Moskwy, majątek ziemski około 5,000 dziesięcin, w tem 2,500 dziesięcin płogowego lasu, z porównaniem ochro-ny wyrębu w pł. Blizszych wiad. udzieli B. Morawski, poczta Berezka Nowogrodzkiej gub. 21123

PARASOLE

w niezwyklej wy- borze po bajecz- nie niskich cenach

KAPELUSZE

P. G. Habig, Pro- ston, Westbrook i Co., Halban, Da- mask, Borsalino, Belgijskie.

OBOWIE

Wszelkowiato- znane amerykań- skie Vera Shoe, Petersburgskie me- chaniczne, wiedeń- skie Neider i in.

Uniwersalny Magazyn

L. Załkında

Wilno, Wielka 73.

20887

Kupię majątek na Litwie lub Rusi. Oferty: Grodno, ul. Pocztowa 11, Truskowski.

Posady i prace.

a) Poszukiwaner

Buchalterka z chlubnymi i doskonałym rosyjskim — przymie posadę w biurze lub instytucji handlowej. Wileńska 29-7. 21373

Młody kucharz, żonaty, po- siadający posadę w mie- ście lub na wyciecz, za skrom- ne wynagrodzenie, posiada du- goletnie świadectwa. W. Pohu- lanka 21 m. 14. 21123

Potrzebny zaraz ogrodnik siemowich wy- magań, do dworu wileńskiego na Żmudzi. Pensja 100-120 rubli i utrzymanie, szczegóły w liście. Adres: p. Retów, Kowieńskiej gub. majątek Judrany Joanna Puce- wiczowa. 20457

Rządca energ